

Nr 223

Av herr Sundin, *angående inplacering av yrkeslärarna i det statliga lönesystemet.*

(Lika lydande med motion nr 293 i Andra kammaren)

Vid utformningen av vårt skolväsen spelar självfallet lärarfrågan en avgörande roll. Det är av vikt att den omdaning som vårt skolväsen är föremål för fullföljs även i fråga om lärarrekratering, lärarutbildning m. m. Därvid bör man eftersträva inte endast bästa möjliga lärarkrafter generellt sett utan även söka tillse att dessa på ett likvärdigt sätt kommer skolväsendets olika delar och grenar till del. Löne- och anställningsvillkor är därvid av särskild betydelse.

Från lärarhåll har det i allmänhet ansetts fördelaktigt med sådana anställnings- och lönevillkor som följer med det statliga lönesystemet. Övervägande delen av lärarna är också inplacerade i detta system, dock inte yrkeslärarna. Då av allt att döma lönesystemets villkor anses vara fördelaktigare än andra anställningsvillkor, finns det risk för att yrkeslärarbanan kommer att te sig mindre attraktiv än exempelvis annan lärarbana om inte yrkeslärarna bereds samma anställningsvillkor som andra lärare. Frågan om yrkeslärarnas inplacering i det statliga lönesystemet bör därför tas upp till prövning.

Den omfattande utbyggnaden av yrkesutbildningen under senare år har självfallet medfört ett mycket stort rekryteringsbehov i fråga om yrkeslärare. Detta har varit ett motiv för att ha sådana anställningsvillkor som inte är låsta utan på ett smidigt sätt kan anpassas till situationen. Det får också konstateras att man lyckats lösa rekryteringsproblemen på ett tillfredsställande sätt. Yrkesskolväsendet har därigenom tillförsäkrats goda lärarkrafter, särskilt med hänsyn till de begränsade utbildningsmöjligheterna för yrkeslärare.

Dessa spörsmål kommer emellertid inom kort i ett nytt läge. Vid sitt ställningstagande till riktlinjerna för ordnandet av yrkesutbildningen i vissa yrkesämnen framhöll 1960 års riksdag att förslag snarast borde framläggas rörande det planerade lärarinstitutets och övriga utbildningsanstalters lokalisering m. m. Riktlinjer för en mera reguljär utbildning av yrkeslärare är således antagna, och förslag rörande det direkta tillskapandet av utbildningsanstalterna torde vara att vänta i en inte alltför avlägsen framtid. När utbildningsfrågan för yrkeslärare löses torde emellertid de villkor som ställs

i utsikt inom yrket spela en inte oväsentlig roll för rekryteringen till utbildningsanstalterna. Bl. a. torde presumtiva elever komma att göra direkta jämförelser med anställningsvillkoren för såväl andra lärarkategorier som inom andra yrken. Det är av vikt att sådana jämförelser inte utfaller till yrkeslärarbanans nackdel. Det bör också framhållas att 1955 års sakkunniga för yrkesutbildningens centrala ledning och viss yrkesutbildning i sitt betänkande angående utbildning av lärare i yrkesämnena, vilket låg till grund för ovannämnda beslut av 1960 års riksdag, framhållit att kraven på inplacering av yrkeslärarna i det statliga lönesystemet inte längre låter sig avvisa.

Yrkeslärarnas anställningsvillkor är givetvis en förhandlingsfråga, vilket emellertid inte bör utgöra hinder för att ena eller andra parten noggrant prövar vilken lösning som från dess egen synpunkt är den bästa. Från statens, d. v. s. i detta fall arbetsgivarpartens, synpunkt talar övervägande skäl, bl. a. ovan anförda, för en inplacering av yrkeslärarna i det statliga lönesystemet. Det är därför angeläget att riktlinjer för en sådan inordning utarbetas snarast möjligt. Själva genomförandet är givetvis en förhandlingsfråga, vilket inte hindrar någondera parten att före förhandlingen ha en väl underbyggd mening i frågan.

Inom civildepartementet har tillkallats särskilda sakkunniga, yrkeslärarberedningen, med uppgift att inom departementet biträda med överväganden av vissa lönespörsmål m. m. beträffande yrkeslärare och därmed likartade lärarkategorier. I beredningens uppdrag ingår emellertid inte den principiella frågan rörande yrkeslärarnas inplacering i det statliga lönesystemet. Möjligen är det beredningen obetaget att i viss mån komma in på området, men nämnda primära fråga ligger utanför dess uppdrag.

Det synes därför riktigt att riksdagen hos Kungl. Maj:t anhåller att frågan om yrkeslärarnas inplacering i det statliga lönesystemet skyndsamt utreds. Det bör därvid ankomma på Kungl. Maj:t att bedöma om uppdraget skall anförtros yrkeslärarberedningen eller annat forum, exempelvis sådant där även yrkeslärarna är företrädna.

Med hänvisning till ovan anförda hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla att frågan om yrkeslärarnas inplacering i det statliga lönesystemet utreds i enlighet med vad i motionen anförts.

Stockholm den 25 januari 1961

Sven E. Sundin